

quatenus a generali etiam providentia dimittit N. Dum enim peccatores ab ordine divinæ legis excidunt, in ordinem incidunt divinæ justitiæ; quo spectant illa Augustini dicta: *Qui te dimittit, quo te aus quo fugit, nisi a te placido ad te iratum? Nam ubi non invenit legem tuam in pœna sua (1)?... In vetustatem perducens superbos et nesciunt (2).*

III. Obj. Si divino consilio omnia dirigerentur in hoc mundo, 1. tot non essent vel inutilia, vel monstrosa, vel noxia, quibus natura abundat; tot 2. non arentur peccata. Hinc 3. recte Epicurus, teste Lactantio, *De ira Dei*, cap. XIII, stoicos providentiæ assertores hac torquebat dilemmatum congerie: Deus aut vult tollere mala et non potest, aut potest et non vult, aut neque vult neque potest, aut vult et potest. Si vult et non potest, imbecillis est, quod in Deum non cadit; si potest et non vult, invidus, quod æque alienum est a Deo; si neque vult neque potest, et invidus et imbecillis est, ideoque neque Deus, si vult et potest, quod solum Deo convenit, unde ergo sunt mala? Ad dat. 4. neque Deum decere minutis hisce negotiis se implicare; nec 5. posse esse beatum, si tot curis sit distentus; ergo.

Resp. ad 1. D. Quæ tamen inutilia, monstrosa et noxia tantum sunt respectu nostri, qui ea caligantibus oculis contemplamur, nec fines singulos istorum attingimus, C. respectu Dei, et relate ad totam rerum compagem et universitatem N. Sancti ecclesiæ patres pluribus argumentis ac exemplis totam rem istam illustrent, qui consuli possunt apud Petavium (3).

Ad 2. D. Si peculiari tantum uniuscujusque bono Deus prospiceret, Tr. vel C. si bono totius universi, præsertim vero gloriæ suæ N.

Ad 3. Resp. Deum posse et nolle; nec tamen inde sequitur invidum eum esse, sed sapientissimum, omnipotentem et optimum; solius quippe tantæ sapientiæ ac bonitatis est ex malo etiam (quod creaturæ nullæ etsi præstantissimæ possent) maximum elicere bonum. Recolantur superius dicta adversus manichæos.

Ad 4. Neg. dedecere Deum minimis his, at in se mirabilibus, vacare. Si injuria est regere, optime inquit Ambrosius, nonne est major injuria fecisse (4)?

Ad 5. D. Si Deus ad instar miseri hominis multiplici cura his implicaretur, C. si uno ac simplicissimo actu his omnibus prospiciat N.

IV. Obj. Saltem nulla dicenda est ad adstruendam

(1) Cfr. Conf. lib. iv, cap. 9.

(2) Ibid. lib. 1, cap. 4. De hoc ipso argumento fuse agit s. Augustinus, *De civ. Dei*, lib. xiv, cap. 26 et 27.

(3) Lib. viii, cap. 5; nec non Lessius, lib. 1. Cfr. Ruffini, *Riflessioni critiche*, etc. Memoria seconda, part. 2, § 12, p. 56.

(4) *De Officiis*, lib. 1, cap. 13, cujus integra hæc verba sunt: Et quis operator, ait, negligat operis sui curam? Quis deserat, et desiliat, quod ipse condendum putavit? Si injuria est regere, nonne est major injuria fecisse; cum aliquid non fecisse, nulla injustitia sit, non curare, quod fecerit, summa inclementia?

providentiam ratio, quæ deducitur ex constanti eventuum serie, atque effectuum, qui a causis suis producantur. Serio enim examine ejusmodi eventuum ac effectuum instituto a naturæ indagatoribus compertum est hanc effectuum constantiam fundamentum habere in causis regularibus, quæ prius latebant; ergo (1).

Resp. N. A. Ad prob. autem D. Et causæ ejusmodi regulares denno confirmant existentiam divinæ providentiæ, C. excludunt vel saltem infirmant N. Ex eo enim quod detectæ fuerint causæ regulares, quæ constantem effectum producant, numquid sequitur has causas non fuisse a sapientissimo auctore, Deo nempe, constitutas? Qui hanc absurdam consecutionem infert, non melius profecto ratiocinatur, ac ratiocinaretur sylvestris homo, qui admirans reperti cujusdam horologii constantem sphaerarum motum, eoque aperto reperiens mechanismum internum, qui talem motum produci, concluderet excludendam esse sapientiam ac manum artificis in eo elaborando. Desiperet iste profecto; ast non minus desipiunt quotquot ex causis secundis regularibus, quæ cernuntur in hac rerum universitate, concludunt nullam esse admittendam causam primam illarum effectricem ac moderatricem (2).

CAPUT II.

DE PRÆDESTINATIONE.

Quæ de prædestinatione disputari solent, revocantur ad ejusdem naturam et proprietates, causas et effectus. De his propterea, qua fieri potest brevitate, declinatis scholasticis concertationibus, singillatim agendum totidem articulis.

ARTICULUS I. — De natura et proprietatibus prædestinationis.

Melius percipi non potest prædestinationis natura quam ex ejus definitione. Jam vero prædestinatio a S. Augustino (lib. *De prædest. Sanctorum*, cap. X) definitur: *Gratiæ preparatio*; vel paulo prolixius (lib. *De dono persever.*, cap. XIV): *Prædestinatio nihil est aliud quam præscientia et preparatio beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicumque liberantur.* A sancto autem Thomæ, p. 1, q. 25, art. 2, ita definitur: *Prædestinatio est quedam ratio ordinis aliquorum in salutem æternam, in mente divina existens.* Nos utramque adoptamus definitionem; ex quibus deprehendimus prædestinationem duo includere, actum scilicet intellectus et voluntatis, utpote partem providentiæ et opus misericordiæ.

Prædestinatio multifariam spectari potest, vel ut *adæquata*, vel ut *inadæquata*. Adæquata complectitur gratuitam electionem ad gratiam et ad gloriam, inadæquata solam electionem ad gloriam; inadæquatam prædestinationem esse prorsus gratuitam, de fide est; utrum vero gratuita pariter sit inadæquata, au

(1) Ita La Place in suo *Essai philosophique sur les probabilités*, p. 84 et 85.

(2) Cfr. Ruffini, loc. cit. p. 54.

post prævisa merita gratiæ, controvertitur in scholis catholicis.

Rursum considerari potest prædestinatio in intentione et in executione, vel, ut alii dicunt, in actu primo et in actu secundo, vel etiam in principio et in termino. Si spectetur sub hoc secundo respectu, vel, ut aiunt, in concreto, eam pendere partim a Deo gratis miserante, partim ab homine obsequente, dogma pariter fidei est. Cælestis quippe beatitudo merces et corona justitiæ in Scripturis dicitur; labores ergo nostros, seu cooperationem, necessario postulat. Hinc non coronabitur, nisi qui legitime certaverit, ut dicitur II Tim. II, 5.

Si vero consideretur in intentione, seu in abstracto, dividuntur inter se scholæ in duas potissimum partes. Alii enim contendunt Deum prius decrevisse gloriam quam gratiam dare electis, quos ex communi perditionis massa, in qua omnes per originale peccatum homines involvuntur, gratuito secrevit ac prædestinavit, relictis ceteris, quos saltem negative reprobovit, deinde decrevisse auxilia gratiæ, certo conductentia ad salutem. Alii autem propugnant Deum prius elegisse ad gratiam, deinde ex præviso bono vel malo usu ipsius gratiæ aliis decrevisse poenam, aliis gloriam; hi igitur contendunt prædestinationem ad gloriam esse post prævisa merita gratiæ. Qui stant pro prima sententia, dicunt prædestinationem esse gratuitam in se; qui stant pro secunda, dicunt gratuitam tantum esse in causa (1).

Qui pugnant pro prædestinatione gratuita in se, proferunt Scripturarum auctoritatem, quæ videntur statuere Deum absque ullis suppositis meritis aliquos ad gloriam elegisse ac prædestinasse, ut ex gr. Act. XIII, 48: *Crediderunt quotquot præordinati erant ad vitam æternam*; Joan. XV, 16: *Non vos me elegistis, sed ego elegi vos*; Ephes. I, 4 et 5: *Elegit nos in ipso ante mundi constitutionem, ut essemus sancti* (non quia eramus)... *qui prædestinavit nos in adoptionem filiorum, per J.-C. in ipsum, secundum propositum voluntatis suæ*; ac præcipue Rom. IX, 11, ubi Apostolus proposito exemplo Jacob et Esaü, ut typo prædestinatorum et reproborum, inquit: *Cum enim nondum nati fuissent, aut aliquid boni egissent aut mali (ut secundum electionem propositum Dei maneret), non ex operibus, sed ex vocante dictum est ei (Rebecca): Quia major serviet minori, sicut scriptum est: Jacob dilexi, Esaü autem odio habui.* Quibus aliisque similibus locis adductis, sic instituunt argumentum: In testimoniis allatis sermo est de prædestinatione ad gloriam; atqui hæc prædestinatio facta dicitur independentem a meritis; ergo. Adducunt præterea auctoritatem ss. Patrum, præsertim Augustini et Thomæ, qui in hoc conveniunt, ut asserant Deum ex com-

(1) Alii vocant prædestinationem in se prædestinationem formalem ad gloriam; prædestinationem vero in causa vocant prædestinationem radicalem ad gratiam, sub qua comprehendunt etiam prædestinationem ad fidem ejusque initium, ad justificationem donumque perseverantiæ.

muni perditionis massa gratuito alios elegisse ad gloriam, alios non elegisse; quod s. Augustinus urget adversus semipelagianos, præsertim exemplo ducti ex duobus infantibus, quorum alter baptizatur, alter non baptizatur, unus propterea perit, alter salvatur, in quibus merita nulla supponi possunt; et s. Thomas, qui, inter cetera, in cap. VIII ad Rom. lect. 6, concludit: *Unde convenientius sic ordinatur littera; quos præcivit, hos et prædestinavit fieri conformes imaginæ Filii sui; ut ista conformitas non sit ratio prædestinationis, sed terminus vel effectus.* His addunt rationes theologicas, quarum potissima hæc est: Qui ordinate vult, prius vult finem quam media; sed gloria est finis, et merita sunt media ad illam; ergo Deus, qui ordinate vult, prius vult gloriam quam merita, et consequenter antequam illa prævideat ut futura, quia non videt ea futura, nisi ea velit. Major probatur, quia finis volutus est causa, cur eligantur media, unde medicus ex voluntate salvandi infirmum movetur ad ei propinanda remedia; et sic dicatur de agricola, de mercatore, etc.; ergo (1).

Qui contrariam tenent sententiam, incipiunt ab eversione fundamentorum oppositæ sententiæ, deinde opponunt Scripturas Scripturis, patres patribus, rationes rationibus, ut suam adstruant.

Itaque 1. dicunt, frustra quæri in Scripturis fundamentum illius sententiæ, cum nec unus textus adduci possit, ubi non loquantur de gratuita electione ad gratiam et fidem, ut patet in allatis testimoniis, alioquin sequeretur totidem fuisse prædestinatos ad gloriam, quot sunt illi, qui credidisse dicuntur in primo textu, vel omnes illos, quos alloquitur Paulus, ad Ephesios scribens, fuisse prædestinatos ad gloriam; Epistola demum ad Romanos tota est de gratuita electione ad fidem, contra Judeos (2). Quod spectat ad ss. Augustinum et Thomam, alii reponunt, eos lo-

(1) Cfr. Card. Gotti, tom. III, q. 3, dist. 3, § 8; Conet, *Clypeus theol. Thomistica*, tom. II, tract. 5, disp. 2, art. 1 et 2; Th. de Lemos, *Panoplia gratiæ*, tom. II, tract. 3, cap. 2 et cap. 10 et seqq.

(2) Cfr. Bern. a Piconio Ord. Capp. *Triplex expositio*, in præf. ad hanc Epist.: *Scopus Apostoli, inquit, in hac epistola est ostendere, quod Christi gratia nec Judæis data sit ob Mosaicæ legis observantiam, nec gentibus ob legis naturalis custodiam, sed mere gratis et ex pura Dei misericordia; qui et ad hunc locum cap. nempe vni, v. 30, perpensis fusius utriusque interpretationis fundamentis concludit putare se apostolicæ menti conformiorem esse eorum explanationem, qui per propositum intelligunt gratuitum Dei decretum, de danda gratia sine ullo hominum merito, sed ex pura bonitate et benevolentia.* Itaque, inquit, et ex hujus epistolæ scopo et ex toto illius contextu persuasus sum, quod in ea sanctus Apostolus agit de gratia, non de gloria; at maxime, quia mihi clarissime patet, in Apostoli nostri doctrina, quod Deus sincere et serio vult omnes homines salvos fieri, et ad cognitionem veritatis venire; et quia aliunde decrevimus quosdam ad gloriam eligendi ante prævisa merita, ceteris in massa perditionis relictis, cum hac sincera et seria Dei voluntate, de salvandis omnibus hominibus, difficile potest conciliari; decretum vero de danda gratuito gratia multo facilius cum hac Dei voluntate conciliatur. Hinc apostolicæ menti puto conformiorem esse, etc. prout retulimus.

cutos fuisse de prædestinatione adæquata ad gratiam et gloriam, ut præsertim exigebat s. Augustini scopus adversus pelagianos et semipelagianos, quæ procul dubio gratuita est; alii, ut Petavius et Maldonatus, attentur hanc inhæsisse sententiam ac opinionem s. Augustino, sed ut privato doctori, qui propterea sic fuerit hanc sententiam, ut aliam non improbet, ut liquet ex ejus verbis in lib. *De grat. et libero arb.*, ubi cum multa dixisset adversus pelagianos, qui prædestinationem factam docebant ex prævisis meritis naturalibus, cap. VI, num. 13 concludit: *Si merita nostra sic intelligerent, ut etiam ipsa dona Dei esse cognoscerent (ut certo theologi omnes cognoscunt), non esset reprobanda ista sententia.* Quibus consonant, quæ scribit s. Thomas loc. cit., ubi, exponens illorum sententiam, qui verba Apostoli: *Quos præscivit, etc.* sic exponunt: *Quos præscivit conformes fieri imaginis Filii sui, hos prædestinavit, ait: Et hoc quidem rationabiliter diceretur, si prædestinatio respiceret tantum vitam æternam, quæ datur meritis.* Quare ista disputatio semper ab ecclesia habita est inter profundiores difficultioresque partes incurrentium questionum, quas sicut continere non audent, ita non necesse habemus adstruere, ut loquitur s. Celestinus Pontifex, seu auctor *X Capitul. adversus Pelag.* scribens ad Gallos (1). Ad rationem demum adductam reponunt, eam quidem valere, cum finis volitus et intentus est absolute, non autem, cum solum volitus aut intentus est conditionate, ut in casu nostro; cum Deus nolit dare gloriam nisi dependenter a meritis gratiæ.

Sic porro pergunt ad adstruendam suam propriam sententiam: Nullam aliam nostræ prædestinationis ideam perpetuo exhibent Scripturæ, quam expressam intentionem Dei remunerare volentis fideles cooperatores gratiæ suæ per bona opera, dilectionem, etc., ea ratione, qua statuit ab æterno punire eos, quos prævidit abusuros gratia sua, ac in impenitentia

(1) Capitulo x, quod integre ita se habet: « Profundiores vero difficultioresque partes incurrentium questionum, quas latius pertractarunt qui hæreticis restiterunt, sicut nos non audent contemnere, ita non necesse habemus adstruere; quia ad confitendum gratiam Dei, cujus operi et dignationi nihil penitus subtrahendum est, satis sufficere credimus, quicquid secundum prædictas regulas Apostolicæ Sedis nos scripta docuerint; ut prorsus non opinemur catholicum, quod appareat præfixis sententiis esse contrarium. » Vid. *Collect. Concil. Labbei*, tom. II, col. 4617. Cum Baronius hæc Capit. retulisset (ad annum 431, num. 185), addit: « His, inquam, proficitur, (horum capitulorum auctor, qui creditur S. Prosper) profundiores questiones illas, de prædestinatione Sanctorum, nequaquam ab Apostolica Sede definitas: illasque tantum esse stabilitas, quæ ad condemnationem errorum satis posse sufficere videntur. » Etsi vero decem ista Capitula passim sub nomine S. Celestini circumferantur, Baronius tamen, ut innuimus, putat ea esse s. Prosperi. Hanc opinionem Pagius tueritur; cons. in *Critica Baronii* ad an. 431, a num. 46 ad 49. Illos recentiores critici plerique sequuntur; attamen Joan. Bapt. Faure S. J. in peculiari dissertatione *De Auctore Capitulorum s. Celestino I Rom. Pont. olim tributorum*, quæ reperitur tom. V *Thesauri theologicæ P. Zaccaria*, mordicus eidem Celestino vindicat eadem Capitula.

finali decessuros. Illuc spectant illa, quæ Matth. XXV, 31, leguntur: *Venite benedicti Patris mei; possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi; esurivi enim, et dedistis mihi manducare; et v. 41: Discedite a me maledicti in ignem æternum... esurivi enim, et non dedistis mihi manducare.* Quibus verbis exprimitur ratio, quare in tempore Deus tribuat præmia vel supplicia, quia nempe in intentione sua æterna statuit ea dare pro meritis vel demeritis. Quo spectant illa, quæ habet Apostolus (I Cor. II, 9): *Oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit Deus iis, qui diligunt illum.* En, dicunt, rationem præparationis seu prædestinationis: *Quia diligunt illum.* Huc etiam spectant, quæ habet ad Rom. VIII, 29: *Quos præscivit et prædestinavit conformes fieri imaginis Filii sui; non itaque ante prædestinavit quam præciverit futuram conformitatem; et rursus ibid. v. 17: Si filii et hæredes, hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi; si tamen compatimur, ut et conglorificemur; aliaque ejusmodi, ac præsertim II Pet. I, 10: *Satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem et electionem faciatis.* Nec alia unquam fuit patrum, sive græcorum sive latinorum, mens, quorum unanimis sententia est Deum ex præscientia meritorum decrevisse vel præmia vel pœnas. De græcis nulla questio; de latinis constat ex ss. Ambrosio (lib. V, *De Fide*, cap. VIII, num. 85), Hieronymo atque Hilario apud Frassenium; atque id expresse fatetur de omnibus patribus, qui ante s. Augustinum atque ejus ætate floruerunt s. Prosper in epist. ad s. Augustinum ipsum data, in qua ab eo edoceri cupit, cur a sententia suorum prædecessorum, circa prædestinationem ad gloriam ex prævisis meritis gratiæ recessisse videatur dicens: « Illud qualiter diluatur, quæsumus, patienter insipientiam nostram ferendo, demonstres, quod retractatis priorum de hac re opinionibus, pene omnium par invenitur, et una sententia, qua propositum et prædestinationem Dei, secundum præscientiam, receperunt, ut ob hoc Deus alios vasa honoris, alios contumeliæ fecerit, quia finem uniuscujusque præviderit, et sub ipso gratiæ adjutorio, in qua futurus esset voluntate et actione, præscierit » (1). Sed eadem inhæsit sententia patribus, qui s. Augustinum subsequuti sunt, ut S. Fulgentio, lib. I *Ad Monimum*, cap. XXIV; Primasio in *Comment. in Epist. ad Rom.* cap. VIII; s. Bernardo, lib. *De concord. prædest. et lib. arb.* cap. III; s. Anselmo, *Serm. XXIII in Cant.*; s. Bonaventuræ, tom. IV, opp. in lib. I *Sent.*, dist. 41, q. 2, cujus hæc verba sunt: *Similiter, si quæretur, quare magis salvare voluit Petrum quam Judam, respondet: quod iste habuit bona merita, ille vero mala.* Omittimus posteriores scriptores Albertum Pighium, Card. Sadoletum, Contarenum, etc. Et hæc fortasse fuerunt momenta, quibus permotus est s. Franciscus Salesius, ut hanc sententiam sibi apprime caram dixerit in epist. ad*

(1) Inter *Opp. S. August.*, tom. II, pag. 821, E. F. et tom. I, p. 783.

Lessium data, utpote antiquitate, suavitate ac Scripturarum nativa auctoritate nobilissimam, eamque se existimasse semper ut Dei misericordiæ ac gratiæ magis consentaneam, veriorem ac amabiliorem (1).

Recurrunt demum ad varias rationes theologicas, quarum profecto potissima est, quæ desumitur ex sincera Dei voluntate beneplaciti salvandi omnes homines, etiam supposito peccato originali. Etenim, dato semel quod Deus a tota æternitate, ante quamcumque meritorum prævisionem, aliquos elegerit ad gloriam, ceterosque negative reprobaverit, impossibile videtur illam veritatem catholicam adstruere; metaphysice enim repugnat salvari eos, quos Deus, saltem negative, a tota æternitate reprobavit; ad quid igitur pro istis Christus mortuus esset, aut sanguinem fudisset? ad quid promerisset gratias, fidem etiam multis ac justificationem? num ut salventur? sed in antecessum jam reprobati sunt; num ut deteriore damnationem incurrant? horret animus tantam blasphemiam. Hinc est quod Calvinus, ejusque præsertim fidelis assecla Jansenius, ad istam sententiam confugiant, ut adstruant, nec Christum pro omnibus mortuum esse, nec Deum velle nisi electorum tantum salutem.

Ex his patet, utriusque sententiæ auctoritates et rationum pondera suffragari. Cum Sancta Sedes nullum tulerit circa illas judicium, liberum unicuique est illam sententiam amplecti, quæ magis Scripturæ, patribus ac rationi congruere videbitur, et ex ea responsa mutuari ad refellendas fidei impugnatorum difficultates, prout nos præstabimus (2).

His interea questionibus dimissis, jam nos convertimus ad considerandas prædestinationis proprietates, quæ sunt ejus certitudo et immutabilitas ex parte Dei

(1) Apud Livin. Meyer. *Hist. Congreg. de auxiliis*, lib. I, cap. 6, in qua inter cetera scribit; « Obiter vidi, in bibliotheca collegii Lugdunensis, tractatum de prædestinatione; et, quamvis nominis sparsim, ut sit, oculos in eum injicere contigerit, cognovi tamen, paternitatem vestram sententiam illam, antiquitate, suavitate ac Scripturarum nativa auctoritate nobilissimam, de prædestinatione ad gloriam post prævisa merita, amplecti ac tueri. Quod sane mihi gratissimum fuit, qui nimirum eam semper ut Dei misericordiæ ac gratiæ magis consentaneam, veriorem ac amabiliorem existimavi; quod etiam tantisper in libello *De amore Dei* indicavi. »

(2) Pro utraque sententia videri inter alios possunt Boucat Ord. Minim. *Theologia Patrum*, vol. I, tract. 4, diss. 3, concl. 3; Petav. *De Deo*, lib. IX et X; Du Plessis d'Argentré, *Commentarius historicus de prædestinatione*, vol. unie. in 4. Tum pro sententia de prædestinatione ante prævisa merita, Card. Gotti, tom. IV, *In prim. part. s. Thomæ*, q. 3, dub. 3; Suarez, *De prædest.* lib. I, cap. 8 et seqq.; Bellarm. *De grat. et lib. arb.* lib. II, resol. XV. Pro sententia de prædestinatione post prævisa merita, Lessius, *Disp. de prædest. et reprob. Angel. et hom.*, sect. II et seqq.; Vasquez, disp. 89, in I part. S. Thom. cap. I et seqq.; Frassen, Min. Observ. *Scotus Academ.* tom. I, tract. 2, sect. I, q. 2; Tournely, *De Deo*, quæst. 14, art. 2, concl. 5. Præ ceteris vero circa mentem ss. Augustini et Thomæ, Car. Jos. Tricassinus, Ord. Cap. *De prædestinatione hominum ad gloriam*, vol. un. in-4, Paris. 1619; et Card. Sfondratus, *Nodus prædestinationis dissolutus*, vol. un. in-4, Romæ 1696.

et incertitudo ex parte nostra. Divinæ prædestinationis existentiam inefficaci sunt pelagiani; certitudinem et immutabilitatem rursus negarunt pelagiani ac semipelagiani; Calvinus unumquemque fidelem certum esse debere, et quidem certitudine fidei, de sua propria prædestinatione affirmavit. Adversus quos insequentibus statuimus propositiones.

PROPOSITIO I. — *Datur ex parte Dei veri hominis prædestinatio, eaque certa est et immutabilis.*

Utraque propositionis pars est de fide, et tanquam de fide propugnatur a s. Augustino, tum in lib. *De prædest. Sanctorum*, tum in lib. *De dono perseverantiæ*, et alibi passim; cujus judicium universa approbavit ecclesia, adversus pelagianos et semipelagianos (1).

Prior itaque propositionis pars sic evincitur ex Scriptura: Matth. XXV, 34, Christus electos sic alloquitur: *Venite benedicti Patris mei; possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi; sic etiam (Rom. VIII, 29 et seq.) de prædestinatione ad fidem et gratiam loquens Apostolus, ait: Quos præscivit, et prædestinavit, ... quos autem prædestinavit, hos et vocavit; et quos vocavit, hos et justificavit; quos autem justificavit, illos et glorificavit (2); et (Ephes. I, 4): Elegit nos in ipso, ante mundi constitutionem, ut essemus sancti... prædestinavit nos... secundum propositum voluntatis suæ.* Si igitur nemo venit in tempore ad fidem et gratiam, nisi qui prædestinatus est ab æterno a Deo, a fortiori nemo venit ad gloriam, quæ fructus est gratiæ, nisi ab æterno prædestinatus a Deo.

Hinc s. Augustinus, lib. *De dono persever.*, cap. XXIII, num. 63, scribit: *Veritatem prædestinationis hujus et gratiæ, quæ nunc contra novos hæreticos cura diligentiore defenditur, nunquam Ecclesia Christi non habuit; et s. Prosper. in Resp. I ad objectiones Gallorum, ait: Prædestinationem Dei nullus Catholicus negat.*

Rationem porro theologiam nobis suppeditat s. Thomas, p. I, q. 23, art. 1, hoc suo ratiocinio: *Cum æterna vita sit finis, naturæ creatæ modum et proportionem excedens, adeoque nullus hominum virtute propria pertingere ad illam possit, necesse est, ut ad ipsam homo, quemadmodum a sagittario sagitta mittitur in signum, a Deo dirigatur, qui solus et naturæ, quæ dirigitur, et finis, ad quem ille ordinatur, et mediæ, quibus ordinatur, est auctor. Hujus autem ordinis ratio, quæ in tempore perficitur, cum nihil*

(1) Cfr. *Collect. Concil. Labbei*, tom. IV, col. 1673, adnot. Sirmundi, *De confirm. Synodi*, ubi refertur approbatio synodi Arausicanæ II, facta a Bonifacio Rom. Pont., ex duobus codicibus Fossatensi et Laudon., his verbis contenta: « In hoc loco continetur Synodus Arausiana, quam per auctoritatem sanctus Papa Bonifacius confirmavit. Et ideo quicumque aliter de gratia et libero arbitrio crediderit, quam vel ista auctoritas continet, vel in illa synodo constitutum est, contrarium Sedi Apostolicæ et universæ per totum mundum Ecclesiæ se esse cogoscat. » Reliqua ibi vide.

(2) Si tamen hic textus, ut notatum est, intelligendus est de prædestinatione ad gloriam, quod plures inficiantur. Eum tamen attulimus, ut mori obtemperaremus.

fiat a Deo, quod ante ab aeternitate non desinerit, ex aeternitate fuit in mente Dei; atqui ratio hæc est prædestinatio; igitur in Deo est, eaque ita est ad salutem necessaria, ut hanc obtinere nemo possit, qui non fuerit prædestinatus.

Exinde jam sequitur veritas alterius partis nostræ propositionis, de certitudine scilicet et immutabilitate prædestinationis, ita ut electorum numerus nec augeri nec minui possit; quod quidem Christus ipse testatus est (Joan. X, 27 et 28), dicens: « Oves meæ vocem meam audiunt, et ego cognosco eas, et sequuntur me, et ego vitam æternam do eis; et non peribunt in æternum; et non rapiet eas quisquam de manu mea. » Horum, ait Augustinus (lib. De corrept. et grat. cap. VII, 14), si quisquam perit, fallitur Deus; sed nemo eorum perit, quia non fallitur Deus; horum si quisquam perit, vitio humano vincitur Deus; sed nemo eorum perit, vitio nulla re vincitur Deus; et S. Fulgentius (lib. de fide, cap. XXXV). « Firmissime tene, inquit, et nullatenus dubites, omnes, quos vasa misericordiæ gratuita bonitate Deus facit, ante constitutionem mundi in adoptionem filiorum Dei prædestinatos a Deo. Firmissime tene, neque perire posse aliquem eorum, quos Deus prædestinavit ad regnum caelorum, nec quemquam eorum, quos non prædestinavit ad vitam, ulla ratione posse salvari. »

Et ratio ex dictis manifesta est; cum enim prædestinatio sit actus intellectus et voluntatis, quemadmodum intellectus divinus in sua præscientia falli non potest, sic nec superari potest ejus voluntas, cum quidpiam absolute et efficaciter vult; vult autem Deus efficaciter et absolute solam electorum salutem; ergo. Impervium sane mysterium, quod nos venerari quidem debemus, sed tamen scrutari absque periculo nequimus. Concludimus propterea cum s. Augustino (lib. De spir. et litt., cap. XXXIV): « Jam si ad illam profunditatem scrutandam quisquam nos coarctet, cur illi ita suadeatur ut persuadeatur, illi autem non ita, duo solum occurrunt interim, quæ respondere mihi placeat: O altitudo divitiarum! et: numquid iniquitas apud Deum? Cui responsio ista displicet, querat doctiores, sed caveat, ne inveniat præsumptores. »

DIFFICULTATES.

I. Obj. adversus priorem partem. Si veri nominis prædestinatio ex parte Dei daretur, plura sequerentur absurda; ac 1. quidem Deum injustum personarum acceptorem esse; cum alios ab æterno prædestinaverit, alios reproboverit absque ullo merito vel demerito electi vel reprobi; 2. hominem sic posse ratiocinari: Vel electus, seu prædestinatus sum, vel non; quidquid egero, salutem consequar, si prædestinatus sum, et peribo, si non sum prædestinatus; aut desperabit ergo, aut agei quidquid lubet; 3. lapsis curam adimi, ac Sanctis occasionem teporis afferri, cum in utraque parte superfluis sit labor, si neque rejectus ulla industria possit intrare, neque electus ulla negligentia possit excidere. Merito 4. propterea monachus Me Adrumetinus, de quo loquitur s. Augustinus (lib.

De dono perseverantiæ, cap. XV), monasterium suum deseruit, ut sæculi deliciis indulgeret.

Resp. N. A. Ad primam sequelam, D. Si Deus aliquid hominibus deberet, C. si nihil hominibus debet, subdist.; si aliquos præ aliis eligeret vel prædestinaret ante prævisa merita gratiæ, Tr. (1); si post prævisa merita gratiæ N. In hac enim sententia Deus neminem vel eligeret vel reprobari, nisi post prævisum bonum usum vel contemptum gratiæ, quæ supponitur omnibus præsto esse, ex allata s. Thomæ doctrina; quod et nos suo loco ostendemus. Et tunc cessat omnis difficultas, quæ nulla alia superesse potest, quam illa, quæ oritur ex præscientia liberarum hominis actionum, quæque solvenda est juxta ea, quæ superius dicta sunt, ubi de scientia Dei egimus.

Ad 2. Pariter D. Si prædestinatio supponatur ante prævisa merita gratiæ, Tr. si post prævisa merita gratiæ N. In hac enim hypothesi ad propositum dilemma respondetur: eris prædestinatus, si bene vixeris juxta gratiam tibi collatam, et perseveraveris cum eadem usque in finem; si male vixeris et voluntarie gratiam respueris, damnaberis; sicut si ægrotus diceret: vel valetudinem sum recuperaturus, vel non; si primum, sive sumam sive non sumam amaram hanc potionem, convalescam; si alterum, sive sumam sive non, tamen moriar; ipsi enim responderemus: Convalesces, si acceperis potionem seu pharmacum; morieris, si recuses.

Atque hinc jam responsio patet ad tertiam et quartam sequelam, quæ opponebantur; omnes enim ejusmodi argumentationes peccant eo vitio, quod logici vocant a falso supponente, aut ab ignorantia elenchi.

I. Inst. Prædicta incommoda urgeri æque possunt quoad prædestinationem in causa; unusquisque enim sic posset argumentari: Vel sum prædestinatus ad gratiam, præsertim efficacem, et perseverantiam, vel non; si primum, quidquid egero, tandem consequar illam, et salvus ero; si secundum, quidquid egero, damnabor; ergo.

Resp. N. A. Ad propositum dilemma, D. Si efficacia gratiæ et perseverantia repetenda esset a prædeterminatione physica, seu ab intrinseco, Tr. si a prævisio tantum hominis consensu, seu ab extrinseco N. In hac siquidem sententia, ut diximus, supponitur Deum omnibus dare vel offerre gratias sive proxime sive remote sufficientes tum ad fidem, tum ad salutem; si homo proinde his consensit et oraverit, alias obtinebit, ipsamque consequetur perseverantiam; quod si secus fecerit, sibi soli imputare debet, si perierit. En verba s. Augustini, qui in lib. De corrept. et grat. inter cetera hæc habet: O homo, in

(1) Etsi a nobis non improbetur sententia illorum theologorum, qui inadæquatam prædestinationem ad gloriam ante prævisa merita gratiæ tuentur, attamen cum longe commodior solvendis novatorum difficultatibus altera sententia nobis videatur, hinc est quod hæc utamur ad rem nostram; cum utraque catholica sit, ideoque liberum sit alterutram in subsidium adhibere. Qui vero putat se posse priori sententia difficultates æque solvere ac evadere, eadem utique uti poterit.

præceptione cognosce, quid debeas habere; in correptione cognosce, tuo te vitio non habere; in oratione cognosce, unde accipias, quod vis habere.

II. Inst. Saltem quod aliquis accipiat a Deo gratiam, ut prævisam efficacem, provenit ex peculiari Dei erga ipsum electum prædilectione, cujus prædilectionis defectu tali gratia caret reprobus; ergo.

Resp. D. A. Sed absque aliorum præjudicio, C. cum aliorum præjudicio N. Fatemur quidem ex peculiari Dei prædilectione effici, ut electus talem gratiam, præsertim finalis perseverantiæ, consequatur; cum tamen Deus nihil cupiam debeat, si alicui non dat gratiam ut prævisam efficacem, quid inde adversus Dei justitiam aut misericordiam sequitur, si gratia, a Deo reprobo concessa, sufficientissima ex se sit ad opus bonum obtinendum et ad perseverandum, et ex pura malitia recipientis, seu potius respicientis, effectum non habeat? Profecto non Deo, sed sibi reprobus imputare debet, quod resisterit eidem gratiæ, quæ prævisa est inefficax ex solo abusu ejus, cui confertur (1). Hinc rursum optime s. Augustinus: Deserunt et deseruntur, deseruit et desertus est (2).

II. Obj. adversus alteram conclusionis partem. Quod potest amitti et recuperari, non est certum et immutabile; atqui talis est prædestinatio; dicitur enim 1 Apoc. III, 41, de corona, quæ est effectus prædestinationis: Tene quod habes, ut nemo accipiat coronam tuam; 2. sane homo prædestinatus potest mori in statu peccati; ergo.

Resp. Neg. min. Ad 1. D. cum s. Thoma, p. 4, q. 25, art. 6, ad 1. Si corona alicui destinata sit ex merito gratiæ, et in actu primo, C. si ex prædestinatione divina, et in actu secundo, N. Primo enim sensu tantum corona potest vel acquiri vel amitti.

Ad 2. Neg. Implicat enim quæpiam ad gloriam prædestinatum esse ac mori in statu peccati; esset enim et non esset prædestinatus.

I. Inst. Possunt aliqui saltem de libro vitæ, seu de prædestinatorum numero, deleri; sic Moyses, Exod. XXXII, 31 et 32: Aut dimitte eis hanc noxam, aut si non facis, dele me de libro tuo, quem scripsisti; Et David, Ps. LXVIII, 29: Deleantur de libro viventium, et cum justis non scribantur; Joan. XVII, 12: Quos dedisti mihi, custodivi; et nemo ex eis perit nisi filius perditionis; demum s. Petrus, Ep. II, cap. I, v. 10. Satagite, ut per bona opera certam vestram vocationem et electionem faciatis. Ergo prædestinatio nec certa nec immutabilis est; prout 2. ratio ipsa confirmat; si enim talis esset, inferret necessitatem; ergo.

Resp. ad 1. cum s. Thoma, q. 24, art. 1 et 3, Dist. antec. Si per librum vitæ veniat notitia eorum,

(1) Si quid efficeret adversariorum difficultas, evinceret Deum semper ad maximum beneficium conferendum teneri, scilicet induceret optimismum; quod est absurdum.

(2) De nat. et grat., cap. 26: « Non deserit, inquit, nisi deseratur, ut pie semper justeque vivatur; » et Enarr. in Ps. cxlv, num. 29: « Non enim deseret, inquit, opus suum, nisi ab opere suo deseratur; » et in lib. De corrept. et gratia, cap. 13: « Deserunt et deseruntur. »

qui ordinantur ad vitam æternam, C. si veniat notitia salvandorum in actu secundo N. Et sic omnia Scripturarum testimonia de libro vitæ primo sensu accepto exponi debent; si tamen in omnibus adductis testimoniis sermo est de prædestinatione, quod plures negant; sermo enim potius est vel de vita præsentis, ut in Exodo, vel de censu verorum israelitarum, ut in Psalmo, etc.

Ad 2. D. Inferret necessitatem consequentem, C. antecedentem N. Ut enim ratiocinatur s. Th. q. 23, art. 6: Prædestinatio est pars providentiæ, quæ non easdem omnibus effectibus causas præparavit, sed aliis necessarias, ut ex necessitate fierent, aliis vero contingentes et liberas, ut non fierent ex necessitate, sed contingenter et libere; et tamen providentiæ ordo est infallibilis. Sic igitur, concludit, et ordo prædestinationis est certus, et tamen libertas arbitrii non tollitur, ex qua contingenter provenit prædestinationis effectus.

PROPOSITIO II. — Nemo absque speciali revelatione certus esse potest de sua prædestinatione.

Propositio de fide est. His enim verbis Concilium Trid. eam definivit, Sess. VI, can. 16: Si quis magnum illud usque in finem perseverantiæ donum se certo habiturum absoluta et infallibili certitudine dixerit, nisi hoc speciali revelatione didicerit, anathema sit; et cap. XII ejusdem Sessionis jam docuerat: Nisi ex speciali revelatione sciri non potest, quos Deus sibi elegerit.

Probatum autem tum ex Scriptura, tum ex patribus. Apostolus enim ait (Rom. XI, 20): Tu fide stas, noli altum sapere, sed time; et (I Cor. X, 12): Qui se existimat stare, videat ne cadat. Hinc concludit (Philipp. II, 12): Cum metu et tremore salutem vestram operamini.

S. Augustinus, ut excitet fideles ad orandum, et sic obtinendum perseverantiæ donum, ita loquitur in lib. De corrept. et grat. cap. XIII: Quis enim ex multitudine fidelium, quamdiu in hac mortalitate vivitur, in numero prædestinatorum se esse præsumat?

Ratio demum theologica id ipsum confirmat. Cum enim prædestinatio actus sit liberæ divinæ voluntatis, nemo enim cognoscere potest independentem a divinæ manifestatione; ergo.

DIFFICULTATES.

Obj. Scriptura ubique supponit, nos certos esse posse de prædestinatione nostra; Christus enim 1. Marc. XI, 24: Omnia quæcumque orantes petitis, inquit, credite, quia accipietis; ergo et ipsam perseverantiam. Quod 2. magis aperte adhuc tradit Apostolus (Rom. VIII, 16), dicens: Spiritus testimonium reddit spiritui nostro, quod sumus filii Dei. Si autem filii, et hæredes, hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi; 3. ac I Thess. I, 4: Scientes, fratres, dilecti a Deo electionem vestram. 4. Nil mirum proinde, si de se ipso scribere potuerit, II Tim. IV, 8: Reposita est mihi corona justitiæ. 5. Apostolo Paulo consonat s. Joannes, Epist. I, cap. V, 13, dicens: Hæc scribo vobis,

ut sciatis, quoniam vitam habetis æternam, qui creditis in nomine Filii Dei; ergo.

Resp. N. A. Ad 1. D. Si certi essemus nos bene orare ac perseveraturos in eadem oratione, C. si et hoc incertum sit N. Jam vero quid oremus sicut oportet nescimus, inquit Apostolus (Rom. VIII, 26).

Ad 2. D. Si filii et hæredes, quoad jus actuale, C. quoad perseverantiam finalem in tali jure, N. Addatur nos minime certo scire, utrum hic et nunc simus filii Dei, seu gratia sanctificante præditi.

Ad 3. D. Electionem vestram ad vocationem fidei, C. ad gloriam, subdividit. In spe, C. in re N.

Ad 4. D. Reposita est corona bene certantibus usque in finem, prout de se sperabat Apostolus, C. absolute N.

Ad 5. D. Inchoative, per vocationem ad fidem, et fortasse etiam per gratiam, quam supponebat Joannes inesse fidelibus, C. in re N. Et sane quot sunt, qui ad tempus credunt et diligunt, et tempore tentationis recedunt et pereunt?

ARTICULUS II. — De causis et effectu prædestinationis.

Breviter nos ab his expediemus, cum magna ex parte quæ dicenda hic essent, præoccupata jam fuerint. Hæc autem addimus ad pleniorum argumenti, de quo actum est, cognitionem.

Dum inquiritur in causas prædestinationis, sensus hujus quæstionis non est de causa physica, ac de ea quæ dicitur a priori; ut enim observat s. Thomas, p. 1, q. 25, art. 5: « Nullus fuit ita insanæ mentis, qui diceret, merita esse causam divinæ prædestinationis ex parte actus prædestinantis; sed hoc sub quæstione vertitur, utrum ex parte effectus prædestinationis habeat aliquam causam; et hoc est querere, utrum Deus præordinaverit se daturum effectum prædestinationis alicui propter merita aliqua. » De sola propterea causa morali ac meritoria agitur.

Jam recensimus circa ejusmodi causam errores pelagianorum ac semipelagianorum, nec non diversa scholasticorum placita circa prædestinationem inadæquate sumptam in ordine intentionis. Superest propterea, ut addamus causam finalem prædestinationis esse gloriam Dei, efficientem esse æternum Dei decretum, meritoriam externam, seu principalem esse merita Christi, meritoriam internam, seu secundariam, saltem quoad executionem, esse merita supernaturalia ipsius prædestinati.

Quod vero attinet ad prædestinationis effectus, notandum est, duas condiciones requiri ad hoc, ut aliquid inter prædestinationis effectus recenseri possit, 1. ut sit a Deo tanquam causa prædestinante; nisi enim oriatur a prædestinatione tanquam a causa, non potest esse ejus effectus; 2. ut cum gloria celesti connexionem habeat, et ad eam actu de facto perducat. Hinc prædestinationis effectus sunt vocatio, justificatio et glorificatio, juxta illud Apostoli (Rom. VIII): Quos prædestinavit, hos et vocavit; et quos vocavit, hos et justificavit; quos autem justificavit, illos et

glorificavit. Inter prædestinationis effectus recensentur deinde naturalia illa bona, quæ ex speciali Dei Providentia et amore ad vitam æternam ordinantur, cujusmodi sunt ingenium, bona indoles, etc. dicente eodem Apostolo (loc. cit.): Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum iis, qui secundum propositum vocati sunt sancti. Recensentur demum mala poenæ; et juxta aliquos ipsa mala culpæ, seu peccata, non quidem per se et ratione sui, sed, ut aiunt, per accidens, ratione nempe subsequentium bonorum, quæ Deus sua misericordia ac virtute ex illis novit eruere, juxta illud s. Augustini (De civ. Dei, lib. XIV, cap. XIII): « Audeo dicere, superbis esse utile cadere in aliquod apertum manifestumque peccatum; unde sibi displiceant, qui jam sibi placendo ceciderant. Salubrius enim Petrus sibi displicuit, quando flevit, quam sibi placuit, quando præsumpsit. Hoc dicit et sacer psalmus: Imple facies eorum ignominia, et quærent nomen tuum, Domine. Id est: ut tu eis placeas, quærentibus nomen tuum, qui sibi placuerunt, quærendo suum. » Qui plura cupit, consulat Suarez, De effectibus prædestinationis, lib. III.

CAPUT III.

DE REPROBATIONE.

Reprobatio idem est ac rejectio; definitur autem a Magistro Sentent. lib. I, dist. XI: Præscientia iniquitatis quorundam, et præparatio damnationis eorundem. Hæc autem definitio soli competit reprobationi positivæ; quæ tres actus complectitur, permissionem culpæ, negationem gratiæ efficacis ad resurgendum ab eadem culpa, decretum damnationis. Ex quibus patet reprobationis causam proximam aliam non esse nisi peccatum. In quo magna est catholicorum omnium consensio adversus calvinistas et prædestinatianos.

Verum magna lis fervet inter theologos relate ad reprobationem negativam, num scilicet in primis detur hæc negativa reprobatio, quæ juxta aliquos consistit in Dei decreto excludendi aliquos a gloria, tanquam a beneficio indebito, ex sola sua voluntate, ante prævisum quodcumque eorum peccatum, sive originale, sive actuale; quin tamen positive addicat vel destinet quempiam ad poenas, nisi ex præviso peccato; in quo differunt a prædestinatianis (1). Juxta alios vero consistit in sola exclusionem a gloria absque decreto aliquo positivo; et solum negative se habet, quatenus Deus aliquos non prædestinat ad gloriam (2). Harum opinionum fundamentum pendet

(1) De erroribus Prædestinatianorum cons. Petavius, De Incarn. lib. XII, cap. 6 et seqq.

(2) Hæc sententia communis est omnibus theologis, qui propugnant gratuitam prædestinationem ad gloriam; quam alii repetunt a peccato originali vel in se, vel saltem in radice, seu causa remota; alii a sola voluntate Dei, negative se habentis respectu non electorum, ob rationes seu motiva nobis ignota, etc. Cfr. Suarez, De reprob. lib. v, cap. 5, num. 1 et seqq. præsertim num. II.

ex sententia, quam isti theologi tuentur, de gratuita electione ad gloriam, seu ante prævisa merita gratiæ.

Qui vero adstruunt prædestinationem inadæquate post prævisa ejusmodi merita, nullam agnoscunt negativam reprobationem, quæ consistat in exclusionem a gloria, sive ista fiat actu positivo sive negativo; sed contendunt neminem excludi a gloria nisi ex præviso aliquo peccato, originali quidem in infantibus decedentibus absque baptismo, actuali autem in infidelibus adultis, originali simul et actuali in infidelibus. Adeo ut unum idemque sit excludere a gloria et poenis addicere ex prævisione culpæ (1).

Attamen sive admittatur sive rejiciatur hæc negativa reprobatio, cum reprobatio positiva quæ supponit peccatum ut causam proximam, exigit causam remotam et, ut vocant, radicalem, quæ consistit tum in decreto permissivo peccati, seu non dandi gratiam efficacem ad ipsum impediendum, nec concedendi gratiam ad resurgendum a tali peccato, hic rursus disceptant theologi, unde repetenda sit hæc Dei circa reprobos agendi ratio; num scilicet a sola ejus voluntate, num a defectu gratiæ, num etiam a peccato originali, licet deleto, influente tamen ut causa remota. Ac demum, admissis etiam tribus his causis, disputant circa causam principalem, quænam scilicet ex his causis censenda sit radix, ex qua cetera profloant.

Nos, hisce domesticis concertationibus dimissis, unice incumbimus in adstruenda veritate catholica adversus prædestinatianos, tum veteres tum recentiores, qui impie contendunt Deum pro arbitrio suo homines ante quæcumque culpæ prævisionem prædestinasse ad æternum interitum. Ex quo inferunt, Deum his denegare fidem et omnem gratiam, eosque necessitate ad peccandum compellere, decipere et iis illudere; Sacramenta relate ad hos reprobos sterilia ac nuda signa esse. Ita Calvinus passim, apud Bellarminum, tom. IV, Controv. lib. II, De statu peccati, cap. III, nec non apud Petavium, De Deo, lib. X, cap. VI et seqq.

Non tamen sibi semper constitit Calvinus, prout hæreticis omnibus mos est; alibi enim videtur in peccatum originale tanquam in causam rejicere hominum, etiam fidelium, reprobationem, peccandi necessitatem, aliaque nuper recensita. Huic posteriori sententiæ Jansenius subscribit; subscribunt pariter recentiores calvinistæ, gomaristæ nuncupati, ut patet ex actis synodi Dordrechtanæ (2). Qui primæ sententiæ Calvinii adhærent antelapsarii vocantur; qui postea

(1) Cfr. Petav. De Deo, lib. x, cap. 3 et 4, ubi ex Scriptura atque ex patrum græcorum et latinorum communi doctrina ostendit, Deum velle omnes homines salvos fieri voluntate efficaci, licet conditionata; Deum omnes diligere, odisse neminem; omnibus gratiam dare, nullam esse reprobationem mere negativam; amorem et odium Dei intelligendum esse de præsentis hominum statu; non posse baptizatos propter massæ vitium et peccatum originale reprobari.

(2) Part. I, sess. 99, p. 268. apud Petav. De præd. lib. x, cap. 2, § 15.

riorem sequuntur, postlapsarii seu superlapsarii auctores.

PROPOSITIO. — Impium est asserere Deum ex solo beneplacito aliquos homines positive reprobasse, atque æternis suppliciis destinasse, absque prævisi peccati prævisione.

Impia enim censi debet sententia, quæ aperte repugnat Scripturæ, traditioni universæ, ipsique sanæ rationi. Talem vero esse Calvinii ac prædestinatianorum sententiam, sic ostendimus: Scriptura in primis hæc tradit: Deus mortem non fecit, nec letatur in perditione vivorum, ut Sap. I, 15.; ac ibid. XI, 25, rationem addit, sic Deum alloquens: Diligis omnia, quæ sunt, et nihil odisti eorum, quæ fecisti. Docet præterea Scriptura, Deum nolle aliquos perire (II Pet. III, 9); nolle mortem impii, sed ut magis convertatur et vivat (Ezech. XVIII, 23); ergo a fortiori Deus neminem reprobat ac poenis æternis destinat absque prævisione peccati. Tertio denique Scriptura nullam unquam aliam causam assignat tum iræ et indignationis Dei, tum æternæ damnationis, præter peccatum. Apostolus enim ait (Rom. II, 8 et 9): « Iis, qui sunt ex contentione, et non acquiescunt veritati, credunt autem iniquitati, ira et indignatio. Tribulatio et angustia in omnem animam hominis operantis malum: » et Christus (Matth. XXV, 41): « Discedite a me maledicti in ignem æternum, qui paratus est diabolo et angelis ejus. Esurivi enim, et non dedistis mihi manducare; » ergo ex verbis Christi unica ratio, cur in istos reprobos damnationis seratur sententia, est neglectus honorum operum, ad quæ ipsi tenebantur.

Patres unanimi consensu reprobationis causam, non in voluntatem Dei, sed in hominum peccata prævisa rejiciunt; nos unum laudamus Augustinum, qui lib. III Contra Julianum scribit: « Bonus est Deus, justus est Deus, potest aliquos sine bonis meritis liberare, quia bonus est; non potest quempiam sine malis meritis damnare, quia justus est (1). »

Ratio demum theologica multiplex est. Ac 1. quidem petitur ex voluntate Dei salvandi omnes, et omnes ad æternam felicitatem perducendi, quantum in ipso est, si homines illud vitio ac malitia sua non impedirent, prout superius ostendimus. Petitur 2. ex divina misericordia et justitia, quæ sunt universæ viæ Domini; ex neutrius enim vi potuit Deus hominem sempiterno exitio devovere absque ipsius culpa: non ex misericordia, ut patet; non ex justitia, quæ poenam non decernit nisi ex culpa. 3. Demum petitur ex ejus agendi ratione in tempore. Deus neminem in tempore damnat, nisi aliqua præcesserit culpa; ergo neque ab æterno ad poenam quempiam prædestinavit, nisi supposita culpa.

Quod autem Deus neminem prædestinaverit ad peccatum, ideoque non sit auctor peccati, et homo libero

(1) Cons. Petav. De Deo, loc. cit. c. II, III et IV; Becanus, Manuale Controv. lib. III, cap. 3, q. 1; Tournely, De Deo, q. XXIII, art. 2, conclus. 5.